

FIȘA DISCIPLINEI

Dogmatică (soteriologie și escatologie)

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	Teologie Reformată și Muzică
1.3. Departamentul	Teologie Reformată și Muzică
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	TEOLOGIE REFORMATĂ DIDACTICĂ
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Dogmatică (soteriologie și escatologie)				Codul disciplinei	TLM1403
2.2. Titularul activităților de curs			Conf.univ. hab. Dr. Püsök Sarolta				
2.3. Titularul activităților de seminar			Conf.univ. hab. Dr. Püsök Sarolta				
2.4. Anul de studiu	II.	2.5. Semestrul	4.	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7. Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat (consiliere profesională)					8
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				84	
3.8. Total ore pe semestru				126	
3.9. Numărul de credite				5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	-Îndrumă oamenii -Aplică cunoștințe despre comportamentul uman. -Interpretează texte religioase - Promovează activități religioase. -Reprezintă o instituție religioasă - Încurajează autoanaliza clienților consiliați.
Competențe transversale	-Aplică cunoștințe de filozofie, etică și religie, - Demonstrează credibilitate, este onest. - Practică ascultarea activă.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul: - învață și înțelege cele mai importante aspecte ale istoriei teologice creștine, dar și cele mai cunoscute erori și erezii, astfel încât acestea să nu poată fi repetate din greșeală, - este bine familiarizat cu crezurile universale și documentele confesionale ale propriei biserici, referire specială la Duhul Sfânt.
Aptitudini	Studentul este capabil să: - analizeze concepte și teorii teologice, - aplice cunoștințe biblice de bază pentru a recunoaște diverse contexte teologice, - să fie deschis la dialog în care, respectând principiile toleranței religioase, să se străduiască să ajungă la un consens și să găsească un teren comun creștin, susținându-și propriile convingeri cu argumente semnificative, profesionale și nepersonale/obiective.
Responsabilități și autonomie	Studentul: - „urmează și respectă teoriile, doctrinele și dispozițiile juridice ecleziastice, evitând erorile dogmatice”, dar nu o face în mod nehibzuit, ci cu atenție conștientă, - „gândește critic”, adică nu se mulțumește cu răspunsuri cunoscute, gata pregătite, ci examinează și originile acestora, - „acceptă perspective noi în limitele dogmei și dreptului canonic”, adică recunoaște că discursul despre Dumnezeu este foarte complex, nimeni nu deține adevărul absolut și, prin urmare, este necesară o autocorecție constantă atunci când vine vorba de întrebări cu adevărat importante.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Disciplina are ca scop familiarizarea studentilor cu noțiunile și terminologia specifică • Cursul își propune o introducere în dogmatica creștină
7.2 Obiectivele specifice	În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată: • să fie familiarizat cu conceptele și bibliografia aferentă studiului temei • să cunoască principalele idei și tematici din istoria dogmaticii

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Duhul Sfânt	Prelegere folosind texte și materiale vizuale	Szűcs 78-81; Lochman 142-150; Török 369-382; Kocsis 172-178, HK. 53-54

	apelând la contribuția activă a studenților.	
2. Sfînta trăime	– “ –	Szűcs 45-51, Török 137-170; Kocsis 89-92; McGrath 229-247;
3. Munca Duhului Sfânt I.	– “ –	Lochman 149-156; Török 369-377; Kocsis 223-231
4. Munca Duhului Sfânt II.	– “ –	Lochman 157-166; Török 383-402; Kocsis 213-223
5. Viața Bisericii	– “ –	Szűcs 78-84; Lochman 161-164; Török 402-411; McGrath 356-374;
6. Ce este Biserica?	– “ –	Szűcs 84-88; Lochman 168-170; Török 412-420; Kocsis 278-288; Fazakas(B) 742-751
7. Botezul	– “ –	Szűcs 96-106; Lochman 175-180; Török 447-464; Kocsis 255-269; McGrath 374-390; HK: 66., 69., 71., 74.
8. Împărtășania	– “ –	Szűcs 106-115; Lochman 173-175; Török 464-477; Kocsis 269-278, McGrath 356-374; HK: 75-77.
9. Predestinația	– “ –	Szűcs 89-96; Török 171-180; Kocsis 179-208; HK: 60.
10. Despre rugăciune	– “ –	Szűcs 106-121; Lochman 175-185; Török 259-284; Kocsis 119-135; HK: 88-91.
11. Păcatul și iertarea păcatelor	– “ –	Török 474-477;
12. Reconcilierea	– “ –	Szűcs: 143-146 HK: 116-117., 129.
13. Învierea trupului	– “ –	Lochman 186-198; Török 485-495; Kocsis 295-299
14. Veșnicia, Eschatonul, ultima speranță	– “ –	Lochman 199-206; Török 477-485; Kocsis 290-295, McGrath 406-416.

Bibliografie

Obligatorie:

1. BARTH Károly: *Kis Dogmatika*. Ref. Missziói Munkaközösség, f.a.
2. G. van den BRINK – C. van der KOOI: *Keresztyén dogmatika*. Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
3. KOCSIS Elemér: *Református Dogmatika*, Debrecen: KFRTKF, 1998.
4. LOCHMANN, Jan Milic: *Az apostoli Hitvallás. Dogmatikai vázlatok a Hiszekegy nyomán*, Budapest: Kálvin Kiadó 1995.
5. MCGRATH, Alister E.: *Bevezetés a keresztény teológiába*. Budapest: Osiris, 1995.
6. PÜSÖK Sarolta: *Újragondolva – Tanulmányok a rendszeres teológia tárgyköréből* Kolozsvár/Cluj-Napoca - Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2021.
7. *Református hitvallások* (Koinónia, Kolozsvár, 1998 – 2000): La Rochelle-i, Belga-, Westminsteri-, Ír-, Skót Hitvallás, Dordrecht Kánonok, továbbá a Heidelbergi Káté és II. Helvét Hitvallás.
8. SEBESTYÉN, Jenő: *Református Dogmatika*. Budapest: Ref. Teol. Akadémia, 1940.
9. SZŰCS Ferenc: *Hitvallásismeret*, Károli Gáspár Hittudományi Egyetem, Budapest, 2007
10. TAVASZY Sándor: *Református Keresztyén Dogmatika*. Kolozsvár, 1932.
11. TÖRÖK István: *Dogmatika*. Amsterdam: Free University Press, 1985.
12. WELKER, Michael: *Isten Lelke - A Szentlélek teológiája*, Exit, Debrecen-Kolozsvár/Cluj-Napoca, 2018.

Recomandată:

1. CHADWICK, Henry: *A korai egyház*. Osiris, Budapest, 1999.
2. FEKETE Károly: *A Heidelbergi Káté magyarázata*. Kálvin Kiadó, Budapest, 2013.

3. FREY, Christofer: *Repetitorium der Dogmatik. Für Studierende der Theologie*, Waltrop: Spenner, 2000
4. HÄRLE, Wilfried: *Dogmatik*, Berlin/New York: de Gruyter, 2007.
5. HAUSCHILD, Wolf-Dieter: *Lehrbuch der Kirchen und Dogmengeschichte*, Bd. I-II, Gütersloh: Chr. Kaiser 1995
6. KÁLVIN, János: *A keresztyén vallás rendszere* (1559), ford. Buzogány Dezső, I-II. kötet, Kiadja a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója, Budapest 2014
7. MCGRATH, Alister E.: *The Christian Theology Reader*. Blackwell, Cambridge, 1996.
8. NIESEL, Wilhelm: *Kálvin teológiája*. Kálvin Kiadó, Budapest, 1988.
9. PÜSÖK Sarolta: *Az eleve elrendelés kérdése, avagy a „mennyei puzzle” kirakása* – In: Egyediség és véletlen – interdiszciplináris párbeszéd 4., (A Bolyai Társaság szervezésében a kolozsvári Babes-Bolyai Tudományegyetemen tartott 4. nemzetközi interdiszciplináris konferencia előadásai, 2015. nov. 6-7.), ISBN 978-606-8145-95-2, Cluj-Napoca, Ed. Egyetemi Műhely Kiadó, 2016, pp.167-179., pag.12,
10. PÜSÖK Sarolta: *A Hitvallásismeret elvi és gyakorlati kérdései* – In. Studia Univ. Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Kolozsvár -Ro, 2003, Nr. 1-2. (5-6.), pp.138-150
11. PÜSÖK Sarolta: *A kulcsok hatalma újragondolva* - In: Acta Theologica Papensia 19. (Coram Deo – Tanulmányok a 60 éves Németh Tamás tiszteletére), Szerk: Jaap Doedens és Szabó Előd, A Párai Református Teológiai Akadémia kiadása, Pápa, 2018, ISSN 1419-8363, pp. 178-187., pg. 10.
12. PÜSÖK Sarolta: *Hagyományörzés és újítás összjátéka az erdélyi református egyházban az 1989-es változásokat követően*– In. Studia Univ. Babeş-Bolyai, Theologia Reformata Transylvanica, Cluj-Napoca -Ro, 2017, Nr.1., pp. 185-192., pg. 8
13. PÜSÖK Sarolta: *A hit és a jó cselekedetek kérdése a Heidelbergi Káté korában és ma,* – In: Studia Doctorum Theologiae Protestantis, A Kolozsári Protestáns Teológia Kutatóintézetének kötetei, (Jubileumi kötet a Heidelbergi Káté születésének 450. évfordulójára), Kolozsvár, 2014, Nr.1., Évf/Ed./Year/Jahrgang V., pp. 157-165.
14. PÜSÖK Sarolta: *Søren Kierkegaard teológiájának súlypontjai*, (Punctele cardinale ale teologiei lui Søren Kierkegaard – Cluj-Napoca -Ro, Ed. Egyetemi Műhely, 2010. Pg.168, ISBN 978-606-8145-09-9
15. RAHNER, Karl: *A hit alapjai*. Agapé, Budapest, 1998.
16. RAVASZ László: *Kis Dogmatika*. Budapest: Zsinati Iroda, 1990.
17. ROHLS, Jan: *Protestantische Theologie der Neuzeit*, Bd. I-II, Tübingen: Mohr&Siebeck, 1997.
18. TILLICH, Paul: *Rendszerez Teológia*. Budapest: Osiris, 1996.
19. WEBER, Otto: *Grundlagen der Dogmatik*, Bd. I–II, Neukirchen-Vluyn, Neukirchener Verlag, 1987.

WELKER, Michael: *Gottes Offenbarung. Christologie*, Neukirche-Vluyn, Neukirchener Verlagsgesellschaft, 2012.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Capitolul: III.	Referatele studentilor, discutii,	Capitole din cartea: G. van den BRINK – C. van der KOOI: <i>Keresztyén dogmatika</i> . Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022
Capitolul: IX.	— “ —	
Capitolul: XII.	— “ —	
Capitolul: XIV.	— “ —	
Capitolul: XV.	— “ —	
Capitolul: XVI.	— “ —	
Bibliografie G. van den BRINK – C. van der KOOI: <i>Keresztyén dogmatika</i> . Exit Kiadó, Kolozsvár, 2022		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Profesorul de religie este dese ori întrebat și în afara orelor de religie despre credință, despre problemele legate de religie. Pentru răspunsuri obiective și cu aspecte bogate este foarte important cunoașterea aprofundată a dogmaticii religiei creștine, respectiv confesiunii reformate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
----------------	---------------------------	-------------------------	------------------------------

10.4 Curs	Întrebări alcătuite conform conținuturilor	Examen	90%
10.5 Seminar/laborator	Referat	Verificare orală pe măsura participării la discuții	10%
10.6 Standard minim de performanță			
Răspuns corect la min.50% din întrebări.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

 Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă								
								
								

Data completării:

30.04.2025.

Semnătura titularului de curs

Conf.univ. hab. Dr. Püsök Sarolta

Semnătura titularului de seminar

Conf.univ. hab. Dr. Püsök Sarolta

Data avizării în departament:

...

Semnătura directorului de departament

Dr. Péter István

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".